

בעינינו מרכזית ומכרעת. כלומר: בעיית השלום. זהו בדיוק השיקול שהדריך אותנו — עורכי העולם הזה — מאז יומנו הראשון בעיתון זה, כאשר פשטנו את מדי צה"ל ו החלטנו להקים בנה שתהיה כולה קודש ל מאבק על השלום והקידמה. החלטנו אז כי זהו העיקר, וכל השאר טפל ומישני עד ללא השוואה.

דוקא אישמוסר גדול כמו בובר הבין זאת, כפי שמסתבר, מן הרגע הראשון. הדבר שם במקומם הנכון את האינטנסיביות במהדר רתיבים, שהם אדישים לבעיות הגדולות של המוסר הלאומי, אך המתמלאים חמת-קודש למראה נערה מעורטלת.

מעניין שבובר הבין לא רק את גישתנו המוסרית, אלא גם נקודה מכרעת אחרת בי תפיסתנו: הצורך להגיע בכל האמצעים אל

יעתון זה יש שער קידמי ושער אחרון. מבחינה זו, הוא יחיד-במינו בעולם. מהו היחס בין שני שערים אלה? במילים אחרות: מהו היחס בין המסרה והאמצעים בין היעד המדיני-המוסרי של העולם הזה לבין שיטתו העיתונאית? אין ספק שאתה שאלת את עצמך שאלות אלה לפחות פעם אחת, ואולי הרבה יותר מפעם אחת.

מובן מאליו שגם אנחנו התלבטנו בהן לא פעם.

לכן יש לנו עניין מיוחד במימך מיוחד במינו שהתפרסם בימים אלה, בספר קטן בי שפה הגרמנית, שהופיע בעיר מינכן. שמי דרשיח עם בובר, והוא פרי עטו של הסופר והעיתונאי הירושלמי שלום בן-חורין.

★ ★ ★
הא היה ישראלי שני בדרגו בעל סמיכות מוסרית עליונה כה בלתי-מעוררת כמו מארסין בובר.

והנה מתברר כי בובר נתן את דעתו על ההשלכות המוסריות של פעולת העולם הזה. הוא הגיע למסקנות מעשיות מאלפת ביותר. **מספר שנים בן-חורין בספרו:**

לפירומו של בובר היו, אפילו מבחינה חיצונית, צורה אסתטית מובהקת ואופי של תורת-ספרים המיועדת למעטים. אולם ביחס לפעילותו הפוליטית (למען שלום ישראל-ערב) אמר לי פעם: "הייתי רוצה שרעיונותי יופצו על ניר-עיתונים".

הוא התגעגע לכך שתפיסתו הפוליטית תחדור אל ההמונים. לשם כך היה מוכן להתבר עם חוגים שהיו זרים לו מבחינה אחרת. אני חושב כאן קודם כל על שבועון חדשות ישראלי פופולארי ביותר, העולם הזה. מיקרה מוזל רצה כי עורכו של שבועון חדשות זה, אורי אבנרי, ישב פעם על ספי-כלי-מורים אחד עם עורכו של שבועון החודשות הגרמני, דר שפיגל, רודולף אוג שטיין. אבנרי, שהגיע לארץ כילד, שירת בי מלחמת-השיחרור כחייל בצה"ל. על שרותו זה פירסם ספר ביקורתי מאד, בשם הצד ה שני של המטבע.

אבנרי נקט בשבועון שלו באמצעים שי בוודאי היה בהם כדי לעורר הסתייגות. הוא כרך יחד אי-תלות פוליטית בתצלומים פור-נוגראפים-למחצה, כדי להגיע אל חוג קוררי אים גדול ככל האפשר.

בשנת 1954 העניק בובר לעיתון זה, ללא היסוסים, ראיון על בעיית הפליטים הערביים. העובדה שבובר פירסם ראיון שבועון בעל אופי השנוי במחלוקת כה חריפה, עוררה ביקורת מסויימת. מכר משותף כתב לי כי רוח זו, ואני העברתי מכתב זה לבובר. ביום ה'ד בפברואר 1954 הוא ענה לי:

"לא קראתי את העולם הזה. על אבנרי ידעתי רק שני דברים: (א) שהוא נשא לפני כמה שנים, בכנס מטעם אגודת איחוד, נאום רב-תוכן בזכות השלום עם הערבים, ו(ב) שהוא חתם — כמנן — על כרוז-מחאה נגד חוק הקרקעות (שהיה מכוון נגד ערביי יש-ראל), שני הדברים הם בעלי ערך חיובי מכריע."

"שאלתי גם לעצתו של ר' בנימין, והוא תמך במתן הראיון לשבועון."

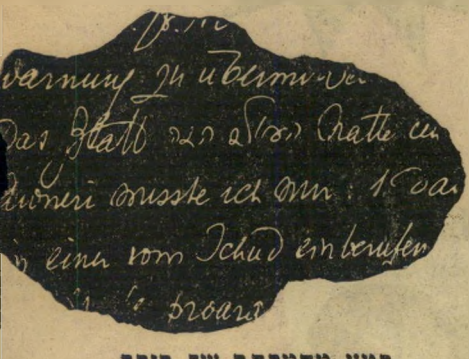
"אולם העיקר הוא שאני מעניק באופן עקרוני ראיונות על בעיית הערבים, שהפכה לנו לשאלת-הקיום בה"א הידיעה, כדי להבי טיח לדיועתי בעניין זה את התפוצה הרחבה ביותר."

"יתר על כן, היתה זאת הפעם הראשונה שעתון ישראלי שאל לדיועתי על כך."

★ ★ ★
עד כאן סיפורו של שלום בן-חורין.

הוא ייחס למכתב זה חשיבות כה רבה עד כי פירסם אותו בגלופה ככתב-יד. כי לדעתו מוכיח המכתב כי "בובר, שהיה תמיד בררני ומסתייג ביחסו לעיתונות, נטש עמדה מס-תייגת זו כאשר נגע הדבר לשאלה שהיתה

★ * ר' בנימין (יהושע דולר), הוגה-הדעות וסופר דתי, ששיתף פעולה עם בובר עד שי נפטרה כמה שנים לפני בובר.

קטע מהמכתב של בובר

אבנרי אצל בובר

ההמונים, להשפיע עליהם ולגייס אותם ל מאבק על דמות המדינה. זוהי נקודת-מפתח בגישתנו, מזה 17 שנה — והיא שהבדילה חמיד, והמבדילה גם כיום, בינינו לבין כל הקבוצות והכיתות הדוגלות ברעיונות פחות או יותר דומים לשלנו, אך שכל מטרותן ה מעשית היא למצוא חן בעיני עצמן, לזכות בטפיחת-שכם של איסטניסים מכובדים וליה-נות מוויכוח-יטרק מלומדים.

לכן אך טבעי הוא שדוקא העולם הזה נועד למלא תפקיד כה מכריע בגיבושו של הכוח הפוליטי ההמוני הראשון שנולד בי מדינה. מעיד הדבר על חוכמתו של בובר, שהבחין בכך תריסר שנים לפני שזה קרה.

★ ★ ★
שאלתי את אורי אם הוא זוכר את הכנס בו נשא את הנאום, המוזכר במכתבו של בובר, אשר נחרת בזכרונו של הפילוסוף הקשיש.

הנה תיאורו:

"זה היה בשנת 1949. הייתי עדיין חייל, ואני זוכה שלבשתי מדים. אבל למעשה כבר הייתי בחופשה מאז פציעתי התחלתי או (המשך בעמוד 4)

תזכיר

• **ארכיב הדרך לקצרנות.** שבעה שבועות לאחר שתבע אורי אבנרי להנהיג שימוש בקצרנות במשפט השופט אליעזר מלחי (העולם הזה 1535), בוצע הדבר הלכה למעשה. העולם הזה, שהיה הראשון שהעלה דרישה זו, נימק אותה בחיסכון של זמן שהוא גם חיסכון בכסף, וכן באפשרות הסמונה בקצרנות לרישום מלא ומדוייק של העדויות.

התוכן לזרוק יותר מסכין גלוח
 אאשר לא לחול בו כלום האלוח?

"אדיסון"

עונה על כל דרישותיך
 הודות לתהליך ייצורו הטרומו-כימי
 T C 7

על כל פנים
 "אדיסון" יותר נעים

מקצוע נכסף - ללא אבטלה

רכשו מקצוע השתלם
 תוך זמן קצר, בהדרכה מקצועית מעולה!
קורסים:
 בקר * אחה"צ * ערב
 פתיחת הקורס:
 1.4.67

בית ספר ספרות נשים דיאנה

קבלת לקוחות בסלון בית-הספר לספרות "דיאנה" יום יום מ'9 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה בימים א, ג, ה, הסלון פתוח עד 9.30 בלילה.

בית-ספר "דיאנה" בעל המוניטין הבינלאומי עשיר הנסיון והוותק מומלץ ע"י התאחדות מוסדות חינוך פרטיים בישראל.

פנר דיזנגוף רייסות 226066 טל.

בחדש אפריל נפתחים הקורסים הבאים

י-קצרנות

עברית ו/או אנגלית
 ב"אולפן גרג" (GREGG) בע"מ בהנהלת מר חיים בריקמא:

1. ב"4 קורס ערב של שבועיים (3 x שבוע שעתיים ורבע — א, ג, ה)
2. ב"16.4 קורס בוקר של שבוע אחד (חופש פסח — כל יום שעתיים ורבע).

ההצלחה מובטחת! ההרשמה: ת"א: רח' גורדון 5, טל. 236209

סינרמה

הזוכים בהגרלה
 להפלה באנית, צימ":
 * מרים יהלם,
 רח' מרגולין 19, ת"א
 * דוד פאטו,
 רח' גולומב 8, ר"ג